



คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๘/๒๕๕๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ระหว่าง { อัยการสูงสุด ผู้ร้อง
พรรคประชาธิปัตย์ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง อัยการสูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์

อัยการสูงสุด ผู้ร้อง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ ผู้ถูกร้อง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๒๓๖ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ เนื่องจากปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ผู้ถูกร้องกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้อง สรุปได้ดังนี้

ผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๙๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๕ โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕) บัญญัติว่า เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการฝ่าฝืนตามที่บัญญัติไว้ อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมือง มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ส่งพยานหลักฐานพร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงมาเพื่อให้ผู้ร้องพิจารณาดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕) สรุปความได้ว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษมีหนังสือแจ้งว่า กรมสอบสวนคดีพิเศษได้รับคำร้องทุกข์กล่าวโทษ กรณีบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์มีพฤติการณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และความผิดตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยในทางสืบสวนสอบสวนพบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องพาดพิงถึงผู้ถูกร้อง รวม ๒ ข้อกล่าวหา คือ ข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีผู้ถูกร้องได้รับบริจาคเงินและทรัพย์สินอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านบริษัท เมชไฮอะบิซิเนส แอนด์ ครีเอชัน จำกัด โดยทำสัญญาว่าจ้างทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามโครงการต่าง ๆ เป็นนิติกรรมอำพรางเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการรับเงินบริจาคตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕) ข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีผู้ถูกร้องไม่ได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และจัดทำรายงานการใช้จ่าย

เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง อาจเข้าข่ายเป็นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๙๓ นอกจากนี้ นายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี พรรคเพื่อไทย ได้ยื่นหนังสือขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการกับผู้ถูกร้องและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องใน ๒ ข้อกล่าวหาในทำนองเดียวกัน คือ กรณีผู้ถูกร้องปกปิด ซ่อนเร้น ไม่เปิดเผยการรับเงินสนับสนุนพรรคการเมืองจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) โดยใช้วิธีการฟอกเงิน ด้วยการเชิดบริษัท เมชโซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด ซึ่งบริหารงานโดยคนใกล้ชิดพรรคประชาธิปัตย์ เข้าทำสัญญาอำพราง รับจ้างโฆษณาประชาสัมพันธ์จากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) แล้วเบิกเงินค่าจ้างไปมอบและโอนเข้าบัญชีญาติพี่น้องคนใกล้ชิดกับนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ และกลุ่มผู้บริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง เพื่อใช้ทำกิจกรรมทางการเมืองอื่นโดยมิได้จัดทำโฆษณาให้กับบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ตามสัญญาจ้างแต่ประการใด และกรณีกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องได้รับเงินสนับสนุนดังกล่าวแล้วมิได้นำเงินไปจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังได้รับรองงบดุลและงบการเงินของผู้ถูกร้องว่า ได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนและรายงานงบการเงินอันเป็นเท็จยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๒ ว่า เมื่อมีความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยมีเหตุอันสมควรว่ามีการกระทำใดอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาที่เป็นไปด้วยความรอบคอบและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย จึงมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนในเรื่องดังกล่าว ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วให้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยสั่งการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับทราบคำสั่ง ซึ่งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนได้ทำการสืบสวนสอบสวนและดำเนินการตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวม ๓ ครั้ง ซึ่งมีมติเป็นอย่างเดียวกันทั้ง ๒ ข้อกล่าวหาโดยมีมติเสียงข้างมากเห็นควรยกคำร้องคัดค้านในข้อกล่าวหาที่ ๑ และมีมติเอกฉันท์เห็นควรยกคำร้องคัดค้านในข้อกล่าวหาที่ ๒

ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๑๔๔/๒๕๕๒ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้พิจารณารายงานของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนแล้วมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากส่งเรื่องให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ ทั้ง ๒ ข้อกล่าวหา

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีคำสั่งที่ ๙/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน กรณีการกระทำของผู้ถูกร้อง ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเสนอความเห็นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองและนายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นเสนอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่คณะทำงานของนายทะเบียน ฯ รวบรวมเพิ่มเติมจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เคยแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนรวบรวมไว้ในเบื้องต้น อาจมีการกระทำตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอันควรนำสู่การพิจารณามติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงให้เสนอเรื่องนี้ให้คณะกรรมการเลือกตั้งพิจารณาถ้วน โดยผ่านประธานกรรมการการเลือกตั้ง

ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณามีมติข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านบริษัท เมชโซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด เป็นเงิน ๒๕๘ ล้านบาท โดยทำสัญญาว่าจ้างทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามโครงการต่าง ๆ เป็นนิติกรรมอำพรางเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการรับบริจาคเงินตามที่กฎหมายกำหนด อันอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕) ซึ่งที่ประชุมมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่อผู้ร้องพร้อมด้วยหลักฐานเพื่อให้ผู้ร้องยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ นายทะเบียนพรรคการเมือง

จึงส่งพยานหลักฐานพร้อมสำนวนการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวข้างต้นมาให้ผู้ร้องพิจารณา
ดำเนินการยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และมาตรา ๖๗ หรือพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕) และมาตรา ๙๕

ผู้ร้องพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานยังไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะยื่นคำร้องได้
จึงมีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง เพื่อดังคณะทำงานขึ้นดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน
เพิ่มเติม ซึ่งต่อมาวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตั้งคณะทำงานโดยมีผู้แทน
จากนายทะเบียนพรรคการเมืองและผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด คณะทำงานร่วมได้ประชุมรวบรวม
พยานหลักฐานจนแล้วเสร็จ และมีมติว่าให้มีข้อยุติในการดำเนินคดีโดยให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาล
รัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

๑. มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด
(มหาชน) ผ่านบริษัท เมชโซอะ บีซีเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด โดยทำสัญญาว่าจ้างทำสื่อโฆษณา
ประชาสัมพันธ์ตามโครงการต่าง ๆ เป็นนิติกรรมอำพรางเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการรับเงินบริจาคตามที่
กฎหมายกำหนดและได้กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไป
ตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘
กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ตามรัฐธรรมนูญ และกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อกฎหมายหรือความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) (๓) และมาตรา ๖๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕

๒. มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่ต้องยุบไปเนื่องจากกระทำการ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ ซึ่งเป็นเหตุ
แห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (ที่ถูกร้องคือ มาตรา ๖๗) จะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่

หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องถูกยุบไป ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๙ และตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ ซึ่งเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๕ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ ผู้ถูกร้องถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

๓. มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ขณะเกิดเหตุ มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๓ หรือตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ หรือให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ขณะเกิดเหตุ ที่เป็นผู้มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือ แก้ไขการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้วินิจฉัยตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๒๐)

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารประกอบต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ดังนี้

๑. การสอบสวนของกรมสอบสวนคดีพิเศษไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากอำนาจในการ สืบสวนสอบสวนความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองทั้งสองฉบับ บัญญัติให้เป็นอำนาจของนายทะเบียนพรรคการเมืองและคณะกรรมการการเลือกตั้ง อีกทั้งข้อกล่าวหา ทั้งสองไม่ใช่คดีอาญาตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๑ หากแต่เป็นคดีใหม่แยกต่างหากจากคดีที่กล่าวหาบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับคดีที่กล่าวหาฯ ยังไม่ได้ รับอนุมัติให้เป็นคดีพิเศษแต่อย่างใด

๒. เนื่องจากการกล่าวหาผู้ถูกร้องเป็นคดีเกิดขึ้นในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๘ อันเป็นช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ใช้บังคับ แต่ปรากฏว่าคดีนี้ได้มีการร้องเรียนกล่าวหาผู้ถูกร้องเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๒ อันเป็นช่วงระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับ ดังนั้น จึงต้องนำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการกระทำนั้น มาใช้บังคับกับการกระทำของผู้ถูกร้องในคดีนี้

๓. การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายทะเบียนพรรคการเมือง และผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการที่คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนมีมติให้ยกคำร้องกรณีข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องทั้ง ๓ ครั้ง ย่อมถือได้ว่ามติดังกล่าวเป็นความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมือง ประกอบกับการประชุมวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นว่าผู้ถูกร้องไม่มีความผิด และให้ยกคำร้อง กรณีย่อมถือได้ว่าคดีถึงที่สุดแล้ว คำร้องย่อมตกไป ดังนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่มีอำนาจหยิบยกคดีนี้ขึ้นมาพิจารณาอีก รวมทั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่นายทะเบียนพรรคการเมืองแต่งตั้งก็ไม่มีกฎหมายใดรองรับ เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ มีเพียงกรณีเดียวคือ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ

๔. การสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการสอบสวนไม่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนและการวินิจฉัยชี้ขาด พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔๓ และข้อ ๕๐ กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้จัดทำสรุปแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องหรือหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องทราบว่าผู้ถูกร้องได้กระทำการที่ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายใด อย่างไรบ้าง

๕. ข้อกล่าวหาตามคำร้องเป็นการกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องได้รับเงินบริจาคโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งกรณีต้องร้องคัดค้าน

ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ประกาศผลการเลือกตั้ง แต่เนื่องจากเรื่องนี้ได้ยื่นคำร้องคัดค้านเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

๖. กระบวนการต่าง ๆ เกี่ยวกับการยื่นคำร้องในคดีนี้เป็นการสร้างพยานหลักฐานเท็จเพื่อทำลายผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องไม่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้และไม่เคยได้รับเงินบริจาคจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านบริษัท เมชโซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด แต่อย่างใด

ผู้ถูกร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยยกคำร้องของผู้ร้อง

ต่อมาผู้ถูกร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายสรุปได้ดังนี้

๑. คดีนี้เกี่ยวข้องกับคดีที่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๓ ซึ่งจากแนวคำวินิจฉัยดังกล่าว หมายความว่า กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๔ เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ต้องทำการตรวจสอบกรณีการกล่าวหาอันด้วยอำนาจของนายทะเบียนพรรคการเมืองและนายทะเบียนพรรคการเมืองต้องทำความเข้าใจไปในทางใดทางหนึ่งว่ามีเหตุสมควรให้ยุบหรือไม่ให้ยุบพรรคการเมืองนั้นหรือไม่ก่อนแล้วจึงเสนอเรื่องต่อไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งพร้อมกับความเห็นดังกล่าว เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาตรวจสอบกลับกรองการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียนพรรคการเมืองอีกชั้นหนึ่งว่าความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ให้ยุบหรือไม่ให้ยุบพรรคการเมืองแล้วแต่กรณีนั้นชอบด้วยกฎหมายและมีเหตุผลเพียงพอที่จะให้ยุบหรือไม่ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น หรือไม่

๒. การที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ได้ทำความเข้าใจไว้ ๒ ความเห็น คือ ความเห็นตามที่เกษียณสั่งให้นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นความเห็นในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามเอกสารหมายเลข ร ๑๓ และ ร ๑๔ (ซึ่งตรงกับเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้องแฟ้มที่ ๒๑/๒๕) และความเห็นในการลงมติในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นความเห็นในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมติที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ความเห็นของนายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ในการลงมติในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมือง จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเห็นได้ว่า ความเห็นของนายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ในการลงมติ

ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ จึงเป็นความเห็นในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้งเท่านั้น มิใช่ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด เมื่อนายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ยังไม่ได้มีความเห็นในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองก่อนที่จะเสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕ การให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ จึงเป็นการกระทำที่ผิดขั้นตอนของกฎหมายในส่วนสาระสำคัญ ย่อมไม่มีผลทางกฎหมายที่จะให้ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องได้

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นำสำนวนและพยานเอกสารในคดีตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๓ (เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๕๓) มาประกอบการพิจารณาในคดีนี้ และเห็นว่า คดีนี้มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมายได้ จึงให้งดไต่สวน ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง สำหรับคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายของผู้ถูกร้องนั้น เมื่อศาลเห็นว่า คดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมายได้แล้วกรณีจึงไม่ต้องส่งคำร้องนี้อีกต่อไป

พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เป็นกรณีที่ยัยการสูงสุด ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีโอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านบริษัท เมชไซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด โดยทำสัญญาว่าจ้างทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นนิติกรรมอำพราง เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการรับบริจาคเงินตามที่กฎหมายกำหนด อันเป็นการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๖ โดยยัยการสูงสุดเป็นผู้ยื่นคำร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ อ้างเหตุตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ มาด้วย

ศาลมีคำสั่งให้นำสำนวนและพยานเอกสารในคดีตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๓ เข้ามาประกอบการพิจารณาในคดีนี้ เนื่องจากข้อเท็จจริงในคดีดังกล่าว เป็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ โดยเริ่มดำเนินการมาพร้อมกัน อยู่ในเอกสารชุดเดียวกัน การแจ้งเรื่องให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการขอยุบพรรคผู้ถูกร้องของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และของนายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์

ก็แจ้งเรื่องทั้งสองคดีมาด้วยกัน ขั้นตอนการดำเนินการสืบสวนสอบสวนได้กระทำไปพร้อมกัน ฉะนั้นในการพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ จึงต้องนำข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนคดีตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๓ มาใช้ประกอบการพิจารณาคดีนี้ด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคำร้องและพยานเอกสารท้ายคำร้อง ประกอบคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๓ แล้ว เห็นควรวินิจฉัยประเด็นข้อกฎหมายก่อน โดยมีประเด็นข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณารวม ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นที่ ๑ คดีนี้เป็นการร้องขอตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ ด้วย หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๖๘ เป็นกรณีที่ให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งให้เลิกการกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่คำร้องคดีนี้มีได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้ผู้ถูกร้องเลิกกระทำการใด จึงมิใช่การร้องขอตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ แต่อย่างใด คงเป็นคำร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ เท่านั้น

ประเด็นที่ ๒ กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ หรือไม่

ประเด็นนี้ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๓ ได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้วว่า ในส่วนของกฎหมายสารบัญญัติ ได้แก่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกร้องอันเป็นเหตุที่จะให้ยุบพรรคการเมืองในคดีนี้จะต้องใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะเกิดเหตุเป็นหลักในการพิจารณาวินิจฉัย แต่ในส่วนที่เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ คือบทบัญญัติที่เกี่ยวกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนและการยื่นคำร้อง จะต้องใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้ อยู่ในขณะที่มีการดำเนินการดังกล่าว

ในส่วนของกฎหมายวิธีสบัญญัติที่จะใช้บังคับกับคดีนี้ คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนหรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า

พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๙๔ ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุด พร้อมด้วยหลักฐาน ...” จากบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อนำมาใช้กับคดีนี้ ย่อมมีความหมายว่า เมื่อปรากฏเหตุว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็นเหตุให้พรรคการเมืองนั้น ต้องถูกยุบตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหน้าที่ต้องตรวจสอบและทำความเข้าใจก่อนว่า มีการกระทำอันเป็นเหตุให้ ต้องยุบพรรคการเมืองใด เมื่อมีความเห็นแล้ว จึงจะขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อแจ้งเรื่องต่ออัยการสูงสุด ให้อัยการสูงสุด ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น

อำนาจในการที่จะพิจารณาในเบื้องต้นว่า พรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็นเหตุให้ถูกยุบพรรค หรือไม่นั้น เป็นอำนาจเฉพาะตัวของนายทะเบียนพรรคการเมือง หากนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า พรรคการเมืองใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายอันเป็นเหตุให้ต้องถูกยุบพรรคแล้ว ย่อมเป็นหน้าที่ของ นายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อแจ้งอัยการสูงสุด ให้อัยการสูงสุด ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคการเมืองนั้นต่อไป การที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องขอความเห็นชอบ จากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ก็เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องสำคัญเช่นนี้ เป็นไปโดยความรอบคอบ แต่หากนายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้มีความเห็นว่ามี การกระทำฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าว คณะกรรมการ การเลือกตั้งย่อมไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองใดได้

การตัดสินใจเบื้องต้น เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะต้องพิจารณาตรวจสอบ และมีความเห็นก่อนว่า มีเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองหรือไม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่แยก ต่างหากจากนายทะเบียนพรรคการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจที่จะวินิจฉัยชี้ขาดไป โดยปราศจากความเห็นเบื้องต้นของนายทะเบียนพรรคการเมือง คงมีอำนาจเพียงให้ความเห็นชอบ หลังจากให้นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นให้ยุบพรรคการเมือง แล้วเสนอเพื่อขอความเห็นชอบ เท่านั้น

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการยื่นคำร้องในคดีนี้ ปรากฏจากคำร้องพร้อมเอกสาร ประกอบคำร้อง และสำนวนคดีตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๓ ดังนี้

เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๒ กรมสอบสวนคดีพิเศษและนายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์ ได้แจ้ง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ตรวจสอบว่า ผู้ถูกร้องกระทำการอันฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ รวม ๒ กรณี คือ (๑) กรณีที่บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จ่ายเงินค่าจ้างทำสื่อโฆษณาให้กับบริษัท เมซโซอะ บิซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด เป็นการอำพรางการบริจาคเงินของบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ให้กับผู้ถูกร้อง และ (๒) การใช้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องไม่เป็นไปตามกฎหมายและรายงานการใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หลังจากได้รับแจ้งแล้ว ได้มีการนำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติให้ตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน เรื่องดังกล่าวเพื่อรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ โดยมีนายอิสระ หลิมศิริวงษ์ เป็นประธาน

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวน ทำการสอบสวนและตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นว่าผู้ถูกร้องมิได้กระทำผิดทั้งสองกรณี โดยมีความเห็นแย้งข้างมากในกรณีที่ (๑) ซึ่งเป็น มูลคดีนี้ และได้รายงานผลการสืบสวนสอบสวนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ และยืนยันความเห็นเดิม ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งถึงสามครั้ง

จากนั้น มีการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องนี้เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ แล้วมีความเห็นและมติปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร ๒๒๗ ในสำนวนคดีตามคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๓ ดังนี้

๑. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า ข้อเท็จจริงยังฟังไม่ได้ว่า บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) บริจาคเงินให้กับพรรคประชาธิปัตย์ตามที่กล่าวหา โดยข้อเท็จจริง ฟังได้ว่า การจ่ายเงินให้บริษัท เมซโซอะ บิซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด ตามที่กล่าวว่าเป็นเงินบริจาค นั้น เป็นการจ่ายตามโครงการจัดส่งเสริมกิจกรรมการตลาดเพื่อประชาสัมพันธ์บริษัทและผลิตภัณฑ์ ของบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ตามสัญญาว่าจ้างระหว่างบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) กับบริษัท เมซโซอะ บิซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด ตามรายงานโครงการ ๑๐ โครงการ รวม ๑๐ สัญญา โดยมีเอกสารหลักฐานจากบัญชีของบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) แสดงหลักฐานการทำงานตามสัญญาจ้างส่งประกอบการเบิกจ่ายเงิน การจ่ายดังกล่าวจึงไม่ใช่เงิน ที่บริจาคให้แก่พรรคประชาธิปัตย์ตามที่ถูกกล่าวหา ให้ยกคำร้องคัดค้าน

๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นว่า ส่งเรื่องให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕

๓. นางสดศรี สัตยธรรม กรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นว่า ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ ประกอบมาตรา ๙๔

๔. นายสมชัย จิ้งประเสริฐ กรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นว่า การที่นายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้พิจารณาดำเนินการต่อพรรคประชาธิปัตย์และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริง โดยที่ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการสืบสวน ฯ ครอบคลุมถึงการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามข้อ ๑๙ (๑) ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว ซึ่งกำหนดไว้ว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีมติ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะบุคคลเป็นคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนตามคำร้องดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเพียงแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเท่านั้น เมื่อคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนชุดดังกล่าว ดำเนินการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงและตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ สรุปรายงานผลการสอบสวนจนแล้วเสร็จ จึงต้องเสนอนต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อพิจารณาก่อนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาจัดทำความเห็นประการใดแล้ว จึงเสนอนต่อนคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อขอความเห็นชอบต่อไป กรณีที่นายทะเบียนพรรคการเมือง เสนอเรื่องนี้ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยที่ยังไม่ได้พิจารณาเสนอความเห็นก่อนนั้น จึงเป็นการข้ามขั้นตอนน่าจะไม่ใช่ชอบด้วยวิธีปฏิบัติตามนัยมาตรา ๙๕ และคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจก้าวล่วงไปวินิจฉัยแทนนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าจะดำเนินการอย่างไร คงมีอำนาจหน้าที่เพียงให้ความเห็นชอบ

ตามข้อเสนอของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่เท่านั้น ฉะนั้นในชั้นนี้เห็นควรให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ ต่อไป

๕. นายวิสุทธิ์ โปธิแทน กรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นว่า ข้อเท็จจริงน่าเชื่อถือว่ามี การให้หรือบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านทางบริษัท เมชโซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด แล้วให้บริษัท เมชโซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด โดยนายประจวบ หรือนายคณาธิ สังขาว ส่งเงินให้พรรคประชาธิปัตย์ผ่านบุคคลผู้เป็นญาติใกล้ชิด กับบุคคลผู้มีตำแหน่งหน้าที่สำคัญในพรรคประชาธิปัตย์บางคน เพื่อสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์ อันเป็นการให้หรือบริจาคเงินโดยวิธีการทางลับ อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง จึงน่าเชื่อว่าพรรคประชาธิปัตย์โดยเฉพาะนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ เลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ รู้หรือควรรู้ในเรื่องที่มีข้อบ่งชี้ว่ามีลักษณะเป็นการรับบริจาคโดยไม่เปิดเผย อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕๑ มาตรา ๖๖ (๓) และมาตรา ๘๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๕ มาตรา ๙๔ (๔) (๕) และมาตรา ๑๑๔ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ ตามความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนเสียงข้างน้อย จึงเห็นควรส่งเรื่องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

พิเคราะห์แล้ว จากความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว การที่ที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติด้วยเสียงข้างมากให้ส่งเรื่องให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาตามมาตรา ๙๕ ก็เพราะยังมีได้มีความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองให้ถูกต้องเสียก่อน ถึงแม้จะมีความเห็นของนายอภิชาติ สุจริตานนท์ ที่ได้ให้ไว้ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า พรรคการเมืองผู้ถูกร้องมิได้กระทำความผิด ไม่มีเหตุที่ต้องถูกยุบพรรคการเมือง แต่อย่างไรก็ดีความเห็นนี้ก็หาใช่ความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยังมิได้มีความเห็นแต่อย่างใด

ต่อมาวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า “พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่คณะทำงานของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รวบรวมข้อเท็จจริงเพิ่มเติม กรณีอาจมีการกระทำตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ อันควรสู่การพิจารณามติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง” ทั้งยังปรากฏจากสรุปมติคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ วันจันทร์ที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ และคำวินิจฉัยสั่งการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ร ๑๔ ร ๑๕ และ ร ๒๒๙ ในสำนวนคดีตามคำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๓ ซึ่งผู้ร้องได้ส่งต่อศาลเป็นเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้อง ในคดีนี้ด้วย (แฟ้มที่ ๒๑/๒๕ หน้า ๒๗๔) ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นว่า “อาจมีการกระทำตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ก็ได้” เท่านั้น

เห็นว่า ตามข้อความในหนังสือของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าว นายทะเบียนพรรคการเมืองยังมิได้มีความเห็นอย่างใดเลยว่า มีเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง กลับมีความเห็นว่า “เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ จึงเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณามติ” เพียงแต่เห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญเท่านั้น และจากข้อความในเอกสารประกอบคำร้องของผู้ร้อง แฟ้มที่ ๒๑/๒๕ หน้า ๒๗๔ ก็ระบุว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นว่า พรรคประชาธิปไตยอาจมีการกระทำตามมาตรา ๙๔ หรือไม่ก็ได้ เท่านั้น เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองยังมิได้มีความเห็นในเบื้องต้นก่อนแล้ว กรณีย่อมเหมือนกับการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ คือ นายทะเบียนพรรคการเมืองจะต้องพิจารณาให้ความเห็นเสียก่อน คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงจะมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบตามความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่เสนอมา

เมื่อพิจารณาความเห็นของนายอภิชาติ สุจริตานนท์ ในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ซึ่งได้มีความเห็นว่า ให้อยกคำร้อง เพราะพยานหลักฐานไม่พอพียงว่า พรรคประชาธิปไตยรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) โดยหลีกเลี่ยงการรายงานการรับบริจาคเงิน แม้จะไม่ถือว่า เป็นความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ก็แสดงให้เห็นได้ว่า นายอภิชาติ สุจริตานนท์ ยังมิได้มีความเห็นว่าผู้ถูกร้องกระทำการอันจะเป็นเหตุให้ต้องถูกยุบพรรค แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว เมื่อไม่ปรากฏว่า มีความเห็นจากนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ผู้ถูกร้องกระทำการตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ อันจะเป็นเหตุให้ถูกยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ด้วยเสียงข้างมาก ๔ เสียง เห็นชอบให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่ออัยการสูงสุด พร้อมด้วยหลักฐานเพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ ผู้ถูกร้อง จึงเป็นการข้ามขั้นตอนตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ไม่ชอบด้วยวิธีปฏิบัติ และไม่มีอำนาจที่จะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยเสียงข้างมาก ๔ ต่อ ๓ ว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรัญ ภักดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณรงค์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ